

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II, ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSKLKO. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO Kč 4.

ROČNÍK XIII.

V PRAZE, V KVĚTNU 1931.

ČÍSLO 5.

JUDr. Hugo Patsch:

Osnova německého zákona o akciových společnostech a komanditních společnostech na akcie.

(Pokrač.)

Valná hromada.

Akcionáři vykonávají práva jim vyhrazená ve valné hromadě. Proti dosavadním předpisům rozšiřují se minoritní práva akcionářů právem každého akcionáře žádati za vysvětlení ohledně předmětu jednání, po případě i ohledně tak zvaných sesterských podniků. Žádané vysvětlení může být odepřeno pouze tenkrát, pokud by to nutně vyžadovaly zájmy společnosti neb všeobecné zájmy veřejné.

Nebylo-li dáno žádané vysvětlení, odročí se další jednání záležitostí této se týkající, usnese-li se na tom valná hromada prostou většinou hlasů, aneb žádá-li to menšina akcionářů, vlastníci desetinu akciového kapitálu. V případě posléz uvedeném musí však tato menšina osvědčiti, že vlastní tyto akcie aspoň již tři měsíce. K takovému osvědčení postačí prohlášení na místě přísahy před notářem (affidavit).

Domnívá-li se společník, že bylo mu neprávem odepřeno žádané vysvětlení, může se výroku o tom domáhati odpůřící žalobou. Naproti tomu může však společnost žádati do dvou měsíců po valné hromadě, aby zvláštní rozhodčí úřad (Spruchsstelle), jehož bližší organizace provedena bude říšskou vládou, v záležitosti této rozhodl, což stane se v nesporném řízení po výsledku stran s konečnou platností bez udání důvodů rozhodovacích.

Bylo-li jednání jedenkrát již odročeno, nelze žádati za nové odročení, jestliže uvedený rozhodčí úřad vyslovil, že vysvětlení odepřeno bylo právem, bylo již dáno, neb mohlo být žádáno již při dřívějších jednáních.

Usnesení na valné hromadě činí se prostou většinou hlasů, pokud zákon neb smlouva společenská jinak neustanovuje.

Na každou akcii připadá jeden hlas, smlouva společenská může však stanovit maximální počet hlasů. Pokud smlouva společenská jinak neustanovuje, vzniká hlasovací právo teprve plným zaplacením akciového obnosu. Výkon hlasovacího práva dopouští se i písemnými plnými mocemi. Novým jest ustanovení, že vy-

loučen jest z výkonu hlasovacího práva akcionář, jenž vázán jest úmluvou se společností a v její prospěch ve výkonu práv akcionářských, volném prodeji akcií, neb jiným nakládáním jimi (t. zv. vázané akcie), leč, že by se jednalo o zájmové smlouvy s jinými společnostmi.

Je-li vydáno více druhů akcií, může být hlasovací právo přiznáno společenskou smlouvou jednotlivým druhům akcií různě. Hlasovacím právem privilegované akcie (Stimmrechtsaktien) musí znít na jméno a jich převod jest vázán souhlasem společnosti. Mohou být po pěti letech, pokud smlouva jinak neustanovuje, staženy na nominální hodnotu.

Při více druzích akcií může však jednotlivým druhům jich hlasovací právo vůbec být odňato, musí však akciím těmto naproti tomu být přiznáno přednostní právo při rozdělení společného jmění a zisku. Dividenda musí být určitým maximálním procentem předem omezena. Akcie tyto, jichž nesmí být více než čtvrtina, nazývá osnova akciemi přednostními bez hlasovacího práva (Vorzugsaktien ohne Stimmrecht). Práva těchto akcionářů zastupována jsou společným zástupcem, s jehož souhlasem a podle usnesení tří čtvrtin odevzdaných hlasů akcionářů k hlasování oprávněných akcionářům těmto přednostní právo může být odňato. Nebyla-li akcionářům tohoto druhu po dva za sebou jdoucí roky vyplacena dividenda ve slíbené výši, nabývají tito akcionáři hlasovacího práva do doby úplného vyrovnání svých nároků. I tito akcionáři mají právo účastnit se valných hromad a právo žádati vysvětlení.

Není-li smlouvou jinak stanoveno, svolává valnou hromadu představenstvo v sídle společnosti, a to mimo případy zákonem neb smlouvou zvlášť stanovené, kdykoliv toho zájem společnosti žádá. Valnou hromadu jest svolati vždy též k písemné žádosti akcionářů, vlastníků dvacetinu akciového kapitálu, nestanoví-li smlouva minoritu menší, a tatáž minorita má právo žádati, aby určitý předmět byl dán na pořad jednání.

Novým jest ustanovení, že jest obchodní soud oprávněn zmocnit tuto minoritu k svolání valné hromady, jestliže by tuto představenstvo neb dozorčí rada sama nesvolala, a ustanoviti předsednictvo téže.

Valná hromada svolává se na dobu nejméně dvou týdnů, kterážto lhůta musí být vyhrazena k složení akcií, předpisuje-li toto smlouva společenská. Stačí, byly-li akcie složeny u notáře.

Pořad jednání nutno předem ohlásiti nejméně týden před valnou hromadou, a jedná-li se o předmětu,

k jehož přijetí vyžaduje se většina kvalifikovaná, nejméně čtrnáct dnů před valnou hromadou, jinak nelze o věci platně se usnášeti. Každý akcionář má právo žádati, aby byl individuálně doporučeným dopisem vyrozumíván o svolání valné hromady a o pořadu jednání.

Průběh valné hromady osvědčuje se notářským neb soudním protokolem, jež podpisuje pouze notář neb soudce a k němuž jako příloha připojí se presenční listina. Vidimát nebo ověřený opis protokolu nutno předložiti soudu.

Valná hromada schvaluje roční bilanci a účet zisku a ztráty a usnází se na rozdělení zisku a udělení absolutoria představenstvu a dozorčí radě. Představenstvo jest povinno do tří měsíců, po případě podle smlouvy až do šesti měsíců předložiti výroční účty, jakož i zprávu obchodní dozorčí radě, která účty tyto a obchodní zprávu se svými poznámkami předkládá valné hromadě. Osnova velmi podrobně určuje náležitosti obchodní zprávy a výročních účtů, leč rozsah tohoto článku nedovoluje přesným obsahem jich se zabývat.

Všeobecně nutno vytknouti, že obchodní zpráva podati musí jasný přehled všech dlouhodobých závazků společnosti, závazků, jež z účtů nejsou patrný (závazky rukojemské), zprávu o ztrátách, jež lze pravděpodobně v příštím roku očekávati, zprávu o příslušnosti společnosti k syndikátům, kartelům, konvencím a podobným obchodním spojením, jakož i o důležitých událostech, jež nastaly po konci běžného obchodního roku.

Výroční účty musí býti sestaveny jasně a přehledně tak, aby z nich jasně a jistě byl patrný stav společnosti. Majetkové předměty trvale v závodě uložené musí býti bilancovány cenou pořizovací s ohledem na náležité a přiměřené odpisy, jiné předměty cenou obecnou (bursovní, tržní), ne však nad cenu pořizovací. Zařizovací výlohy nesmí býti vřazeny do aktiv, taktéž ne hodnota podniku jako takového nebo hodnota firmy. Akciový kapitál uvede se v pasivech v nominální hodnotě.

(Příště dále.)

Dr. Ferd. Vojtík:

In margine zákona č. 57/31.

Pod č. 57/31 uveřejněn byl ve Sbírce zákonů a nařízení zákon ze dne 27. března 1931 o použití úředníků vyšší pomocné soudní služby u soudů a poručenských (sirotčích) úřadů, tak zv. zákon o aktuárech. Zákon sám nepoužívá sice označení aktuár, ani aktuárský úředník. Výrazu toho jest použito ve druhé resoluci, připojené ke zprávě výboru ústavně-právního poslanecké sněmovny N. S. R. Č., vydané jako tisk č. 821 o vládním návrhu zákona. Pro stručnost chci tudíž i v dalším používatí tohoto označení pro zmíněné úředníky vyšší pomocné soudní služby, které zákon vyvolává v život.

Úvahu tuto vyvolala okolnost, že tento zákon, resp. tvořená jím instituce aktuárů dotýká se živelně zájmů příslušníků stavu notářského a to jak notářů, tak i kandidátů notářství. Není snad tudíž tak zcela bezúčelné, věnovati zákonu trochu pozornosti.

Přihlédněme nejdříve k důvodové zprávě vládního návrhu tisk č. 751.

Hned v odst. 1. dozvídáme se, že podle čl. VIII. a X. zákona ze dne 8. června 1923 č. 123 Sb. z. a nař.

může býti samostatné vyřizování věcí poručenských a opatrovnických, pokud nejsou vyhrazeny podle čl. IX. rozhodování soudcovu, dále projednávání jednoduchých pozůstalostí a vyřizování věcí exekuce na svršky, svěřeno nesoudcovským úředníkům soudů a poručenských úřadů.

Odst. 2. cituje § 4 vl. nař. č. 135/23, kde předepsána kvalifikace pro ty, jimž podle odst. 1. může býti svěřeno vyřizování úkonů tam uvedených:

»§ 4. Samostatným vyřizováním záležitostí v článku VIII. a X. zákona č. 123/1923 Sb. z. a n. jmenovaných lze pověřiti toliko ty z kancelářských úředníků, kteří mají úplné středoškolské vzdělání, byli po 3 roky v přípravě praxi u soudu (poručenského úřadu) a vykonali s úspěchem u sborového soudu II. stolice praktickou zkoušku ze všech oborů práva.

Ministr spravedlnosti může na návrh předsedy sborového soudu II. stolice (poručenského úřadu III. stolice) prominouti výkaz náležitostí v odst. 1. předepsaných kancelářským úředníkům, kteří se v praxi plně osvědčili.« —

Podle toho může tedy z náležitostí, vyžadovaných v §u 4 odst. 1. odpadnouti vše, kromě praxe. Tudíž ani středoškolského vzdělání, ani praktické zkoušky není zapotřebí, aby úředník soudní kanceláře uvedený v § 2 vl. nař. č. 135/1923 mohl prováděti legalisace a vidimace a potvrzovati souhlas výpisu z obchodních knih. Promine-li mu ministr spravedlnosti ostatní náležitosti, stačí, osvědčil-li se v praxi.

Kdežto podle ustanovení čl. VIII. a X. zákona č. 123/23 omezena byla působnost úředníků soudní kanceláře případně jen na věci poručenské (opatrovnické), projednávání jednoduchých pozůstalostí, vyřizování veškerých záležitostí exekučního řízení k vydobytí peněžních pohledávek na svršky, zahrnujíc v to i výkon exekuce a rozvrh výtěžku, rozšiřuje § 1 zákona o aktuárech podstatně jejich možnou činnost:

»1. vydávání platebních rozkazů v řízení upomínacím;

2. potvrzování právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí;

3. vyřizování věcí pozůstalostních;

4. vyřizování věcí poručenských (opatrovnických);

5. vyřizování exekucí na věci movité a na pohledávky k dobytí peněžitých pohledávek;

6. vymáhání peněžitých trestů jakéhokoli druhu a nákladů trestního řízení;

7. vyřizování věcí knih pozemkových.«

Dále může jim podle §u 1 odst. 2. přikázáno býti i vyřizování věcí správních a, je-li toho třeba, i vykonávání prací soudní kanceláře (kanceláře poručenského úřadu).

O kvalifikaci aktuárů zákon sám prozatím nemluví. Důvodová zpráva poukazuje k tomu, že otázka ustanovení úředníkem vyšší pomocné soudní služby a bližší podmínky pro toto ustanovení budou upraveny zvláštním nařízením, vydaným podle zákona platového čís. 103/1926 Sb. z. a n. Ale pro dobu než bude dostatečný počet úředníků, kteří by vykazovali předepsané podmínky, má býti umožněno opět vládním nařízením, aby úředníky vyšší pomocné soudní služby byli jmenováni kancelářští úředníci, kterým podle jejich kvalifikace bez obavy lze samostatné vyřizování svěřiti.